

DRUM DE NISIP

Viorel Dârja

TEXT

archives équivalences

poèmes

2003

(REVISED) EDITION: ADRIAN REZUȘ (ed.)
© 2001–2003 VIOREL DÂRJA (Romania) [TEXT]
© 2003 ÉQUIVALENCES [PDF \LaTeX – HYPERSCREEN]

**This electronic edition is a *non-profit* publication
produced by PDF \TeX 14.H &
created by \LaTeX 2 ϵ with HYPERREF & HYPERSCREEN**

PDF \TeX 14.H © 2001 HÀN THÉ THÀNH
 \LaTeX 2 ϵ © 1993–2001 THE \LaTeX 3 PROJECT TEAM *et al.*
HYPERREF © 1995–2001 SEBASTIAN RAHTZ
HYPERSCREEN © 2001–2002 ADRIAN REZUȘ [based on PDFSCREEN]
PDFSCREEN © 1999–2001 C. V. RADHAKRISHNAN

TYPESET BY ROMANIAN \TeX © 1994–2001 ADRIAN REZUȘ
PRINTED IN THE NETHERLANDS – OCTOBER 3, 2001
REVISED REPRINT – 11TH JULY 2003

Viorel Dârja

DRUM DE NISIP

Suceava
2001

NUMELE IERBII

CĂTRE UN ZEU

accept să mă vezi în fiecare dimineață,
bătrâne
mai am puțin de trăit, poate mâine
îmi vei dăruia o mască de aur, să te
privesc liniștit
prin țarina umbrelor

é-la, când murea tăcerea
între puținele strigăte albe ale iubirii (mai
adăpostesc
o oglindă ștearsă, bătrâne, și mă aplec
ca un copil asupra ulcioarelor). Poate
mă știi
ca pe o învinsă catedrală a sufletului tău
poate
ca pe o neputință-a iertării; doar mai am puțin de trăit
și mâine

o să-ți dăruiesc o mască strălucitoare
să nu mă
aștepți, lângă apa
ultimei întâmplări, să nu mă
recunoști...

PSALM

*Să nu-ți faci chip cioplit, nici vreo
înfățișare a lucrurilor care sunt sus în ceruri, sau
jos, pe pământ, sau în ape, sub pământ.
Să nu te inchini lor și să nu le slujești...*

Deuteronomul 5, 8–9

și ca leul tânăr părăsesc un pustiu pentru altul
cu o întreagă lume de oase prelungi, în aerul
desfrânat
cu o prea mare iubire tatuată pe inimă,
alergând sub obrazul rotund și albastru al zeului
meu care-așteaptă
cu zâmbetul drept ca o sabie suspendat deasupra
nemulțumirii
iartă-mă, Doamne, de lipsa celor
care nu s-au iubit și iartă-i pre ei și pre mine

și dăruiește-mă cu lemn și argint și sânge
destul ca
să-mi leg chipul de coamele
cailor și de gâtul prelung al femeilor
sălbaticice, doar așa, Doamne, să apar
nebunia și sfințenia tăcerilor mele, numai atât
și
odihnească-mi-se-n pace apoi
sufletul, în pace și liniște, Doamne, în pace...

DIN NOU, CORĂBIERII... (Romanță nordică)

și hărțiile trupului le-am văzut
în aceeași oglindă ca și stingerea, și
pleoapele palide ale farurilor. La fel
ardeau merii, primăvara, și piniis insulelor
încălzeau marea. A câta primăvară după Hristos,
ne întrebau, a câta

primăvară ne trădează, cei
care spălăm urmele crimei și apărăm
de invazia ierbii cetățile? Din nou
ne terminam cătușele și tandrele
întrebări, când buzele corăbiei în aceeași oglindă
ating mute
sfârșitul, în fața
altei imagini plecăm și ne naștem
în zorile cu gustul cenușii, peste preacurvitele
valuri ale oceanului...

IN MEMORIAM FRANÇOIS VILLON

seara, la zidul plângerii, târfele...

să-i aducem elogiul, desfrânatelor, în noi
doar

s-a adăpostit, în noi s-a oprit, în vremea de viscol,
în goana spre

Domnul; mâine
ne vom ridica să-i spălăm picioarele, deasupra
pietrelor, peste aerul
care cânta stricat printre țâțele noastre: ne-a cutreierat
aprig, cu

nepăsare, curajul
păcatului, ca pe niște hanuri ne-a locuit, înaintea
răscrucilor, în

lungii ani de domnie
ai vinului; mâine
îl vor înălța spre milă, ca un lat

al arterelor o să coboare
uitarea; e târziu (și morții
se răsucesc unul spre celălalt, să se apere, de
ochiul rece și gol, ziua
când se închide
peste biserici) desfrânatelor, e târziu, ne
așteaptă
chiliile cărnii, să ne aplece, să ne întoarcem
fețele, timp să nu-i dăm
să îngenuncheze...

SETE

...sandy road

T. S. ELLIOT

...pentru că e frig și pentru că ești
prietene tatuat de numele ierbii, de tine
nu plânge nimeni acum fiindcă nu e
ora soarelui și n-avem
atâtea degete să schimbăm, atâtea
priviri sa ne luminăm, peste nouă țări
peste nouă mări
amare
(noi suntem singuri, tu
ești singură)
...se dansează
pe transatlanticul urii și inima
alcool pur, inima

se retrage spre un loc mai ferit (E doar
anotimpul corbilor și al pietrei și mie
încă mi-e sete)

...*sandy road*, drum de nisip
drum de nisip soare de piatră

OGLINDA PENELOPEI

ajung acum să te-ntreb atât despre un punct,
un astru care măsoară
umbrele așteptărilor. Atât
mai țin minte dintr-o chemare-o
pecete
a nopții pe brațe, acolo
unde se-adună arterele – și steaua
încă mă însoțește și are margini pustiul
Călătorești
în cealaltă parte a respirației mele
(și-aici unde sunt mari spații
cu ape și stânci, focurile
ard pe turnuri, țeș
mâini întinse, peste stadii
întregi de lumină dar luminez numai
cerul, ca o oglindă uitată pe câmpurile
bătăliilor)

PEISAJ

și e roșie toamna ca o sălbăticiune, de
atâtea săruturi
la picioarele zeului te-am semănat, cu
ploaie te-am născut
sub Crucea Sudului, sub aripile pomilor
sub pleoapele stinse ale ierburilor
ce nu vindecă

acum femeile lor se culcă singure sub pietre și
fața mea pare mult mai frumoasă în
lumina de opiu
o boală nu mă mai împurpurează și
nici o flacără nu mai crește
sub aripile pomilor, sub Constelația
Fecioarelor

știu că odată cu ne iubirea se înalță și
strigă o fecioară cu farduri
pe toate fețele sufletului, o fecioară
acolo
unde-i știuta statuie și umbra unui pas tremură, pe
piatra albastră
doar
umbra unui pas
sub degetele mele închise de teamă.

ELEGIA MEMORIEI

și duhul alb al zăpezii cum mai rătăcește
în preajma nemuritorului circ clădit cu aplauzele
umbrelor

cum să mori când n-ai uitat cum înălța
ereticul eros tăcerile de nisip

în fața vocii străine care urcă din ape și
întreabă destinele
copacii iubirii – fluxul puținelor
degete care ne-au conturat ca pe o marmură
trupul – într-o noapte
și chinuitele forme ale sufletului – cum
să mori?

Aveam

o memorie de mare, care strivește
pupilele de pești
înghițind silabele desfrânatelor guri

împărțeam numele nostru aceluiași pietre,
între nepăsare și dragoste
și ne temeam de orașele înecate –
– memorie.

CÂNTEC PRIETENULUI GUY

*Cine se potrivește trebuie să se
rotunjească
Cine înțelege, să se găsească*

NOVALIS

câtă răbdare și teamă îți trebuie pentru nașterea
unui copac
și-o nesfârșită iubire de care să-l sprijini
Tu, Guy, ești împăratul câmpiilor unde cresc acești plopi
neînțeleși
din care cândva vom mai face catarge
pentru mărirele care sprijină câmpiile, pentru
câmpiile care sprijină câmpiile cu iarba crescând
întors, netăiată, pentru nisipul ce nu se mai
scurge

atât de puține câmpii, cu un drum năpârlit ca
un șarpe, ars de dragoste
și urmele noastre strălucitor de departe
...atât de puține câmpii și atâtea-nchisori
atât de mare ni-e sufletul oare?

măști...

RÂNDURI PENTRU O CĂLĂTORIE

*Tu, care-ai fost cu mine-n corăbii, la
Mylae*

T. S. ELLIOT

e inutil, îmi spuneai, să te legi
cu o singură și slabă putere-a speranței, ca
de un catarg, într-o primăvară cu naufragii, e
inutil, acum
doar
anotimpul e-n agonie, clipa trădează, e
inutil să ne-ntoarcem. N-a mai rămas decât o
voce, – o insulă la care cobori cu auzul, să ajungi
la sunetul mării. O privire albă, – o călătorie
peste cețuri și ani, și petele de
ploaie
ale norilor străini pe oasele frunții; mai târziu,

imi spuneai,
vom ajunge la flacăra care purifică, așteaptă
dincolo de locuințele morților, încă puțin, ea arde
așteaptă
încă puțin: timpul e-n agonie, clipa
își sfârșește extazul, nava care ne duce
plutește sub pieile ierburilor, sub pietre
aici.

PLÂNSUL SPALĂ MARGINEA STELEI...

la marginea stelei, ce tânără
lună prinsă între catargele noastre, Alonso
– la răscrucile din capătul verii
e ochiul meu carele se sfârșește. Ochi al meu
cu pleoapa de

aur, ca solzii
unui rege al peștilor
și tu, ochiule
zeu sferic, în orbita unei păsări de noapte
de ce m-ai părăsit –
– rege dat unei țări mute
Și gura mea care iubește cu cuvinte puține
și strigă, la marginea unei stele
unde ochiul meu naște o mare, la marginea
acestui astru al Domnului, pentru el
ce pustiu și plin de pulbere este.

SCHIMBARE DE VÂRSTĂ

aveam vârsta copacilor, spunea
vârsta pădurilor risipite în unice cercuri de
lumină verzuie
vârsta pietrei din cântecele de aramă ale pietrarului
singur
ca păsările sprijinind răsăritul

dar existau drumuri care însângerau sângele, îmi spunea
și cel mai bun anotimp era acela al lor –
– drumurile înfipite în argila sticloasă, oboșiți idoli –
– la vârsta copacilor

răsfârâneau cețoase adolescențe, spunea –
– vinele
trecutului anotimp, despărțite
de vârsta numelui pe care îl schimbi –
– la vârsta copacilor
și erau idolii nemulțumirii,-mi spunea.

DRUM DE NISIP

EPITAF

iar numele să-mi fie
un ram de mesteacăn, crescut în picioare, într-o
mare zăpadă. Pe cine

să mai cumpăr, să-ți spună: arzătoare
ca jalea câmpiei, după țăranul ucis se deschide
această carte, singura aripă
a sufletului meu sub luna maicii
îndepărtate. Și nu mai sunt
ca-n munții albaștrii, înspăimântător de tânăr, iubire.

(Femeia aceea

subțire a foamei cine-o va moșteni, în care
spațiu încheietura cui
subțire-o va strânge, înfricoșată de oboseală, când?) Sub
brizele lunii
oceanele urcă. . .

LIVRESCĂ

Și marea bătrână și homerizii
Și coloanele înălțate unei pierdute speranțe, ca
fumul jertfelor celebrând reîntoarcerea.

din toate tăcerile lumii
am ales acest trist estuar
al mării celei mari a Eladei
(peste șopârlele închinat
unui blând zeu și necunoscut
vocea și pașii de bronz ai poetului:
„Și marea-mbătrânind insulele, și naumahiile
și spaimile nopții din nou, netrecute în cronici
ca vântul Asiei Minor care sparge
cercul meu de lumină și trestii
și masca de gresie însemnând pierdutul ostrov“)

și vântul spărgându-se-n trestii ce fi-vor cândva flaut
și coloanele de fum spre steaua Arcturus și rățăcirea.

Ananke.

NOAPTEA MĂSLINILOR

ce neagră cânti, lebadă, și totuși
n-am fost nici nepăsător, nici iubit (O,
dacă așa cerne toate-nsoțirile câte târfe
și vameși, trestie m-au părăsit în pustie, ninsă de
gânduri) și doar
cu blândețe am cântat norilor, ierbii, cu durere
Marie, mamă a mea m-ai dăruit drumurilor și de ce acum,
să fiu lepădat
pe-aceste trepte ale tăcerii și cu un asfințit
netrebnic să-mi învelesc
inima: zeu, tată absent de la marile
ceremonii ale dragostei, ale zilelor, încă mai fulgeri dar nu
mai e vreme
să împarți pâine și milă și resemnare în schimb și

cucută (pier cei care plâng în loc gol, pe
umeri streini) și ce așteaptă atunci când foamea
nu pot să o vindec și înspre naștere să-i duc, înapoi,
nu se mai
poate?...

POEM PENTRU MARIA

Totul e demult și încă departe
o femeie de scrum apune-n orbită
iar sângele nostru se vinde-n clepsidre
și urcă plângând inima ca o roșie golgotă

trebuie să mă-nveți somnul, mamă
să-mi vorbești trebuie ca-ntr-un vis
când raza ta cu frig îmi arde tâmpla
și ninge grav în ochiul meu închis

și carnea ei – mormântul de zeu tânăr
(Această flacără tristă cum s-o numesc
Când tot ce-am fost se ninge peste-un țipăt
pe care bucuroși mă răstignesc?)

E încă timp, mai ești încă aproape
Cum e memoria, *cum insomnia*
Nunc et in hora vitae tuae

ORA PRO MIHI, MARIA

MINORĂ I

Ajuns aici, în sfârșit, la marginea nisipului.

Noaptea

privită cu ochi în care ard nuferi. Nimic
altceva

n-ai dorit: umbra astrului, cântecul iarăși
întorcându-se asupra lui însuși.

Voce tânără încremenită-n nisip. Lepădată
la țarm pielea șarpelui, prima: în desenu-i ciudat
dreptul poetului la pâine și vis
și mirosul de târfă al mării

E numai o voce și o câmpie sub lună
ca o iubită de fum, duhul jertfelor alunecă peste ierburi

DOLCEZZA DEL CANTO

O, nemiloasă bucurie tâșnind din prea multă lumină
cântă purtătorii de scut trecând din elogi spre noapte
Îmi iubesc viața atunci când mi-o aduc în lumină
ca pe o călătorie în veci neîntâmpată

Statuile dorm sub o sângerare de pleoape
cântă tovarășii ca să dovedească tăcerea
Și-i o umbră care a căzut în mare
Și-i umbra întunecată a unui vechi măslin

Un zeu care dansează – sufletul
Se pierde în oglindă umbra zeului
Puțin vânt, câteva stele, corabia pe care doar cântecul
o poartă spre casă
Cântă înmărmuritul odiseu, în chip de sireună, la provă

MINORĂ II

Aripa unui poem auzit în somn
ca o mână ridicată în apărarea privirii
părul tău țipa, lovindu-mă peste gură, atât.
Și marea durea, ca o boală a luminii

(marea închizându-și sunetul spre apus
orb sunetul săvârșindu-și încinerarea)

Un singur gând despre nuferii solitari
și turnurile semănate în pustie și vânt
Se strigau vulturii de pe tâmplele poezilor militari
peste neterminate lucrări ale nisipurilor

Apoi, vestmântul țesut din lumini
peste rănilor vechi untdelemn, remușcarea
Într-un golf al memoriei înfățișându-ne mai curați
și săraci ca-ntotdeauna. Și încăodată. Și marea...

AGONIE DE PRIMĂVARĂ

se despletește în sângele rar
o femeie și țipă: orașul e foarte departe
la marginea fluviului oglinzile ne-au uitat
doar umbra ta îmi cântă prin moarte

Am lăsat un oraș pe malul fluviului, Soledad
copacii lui ne cresc acum din tablouri

din nou copacii goi care strigă
cântec de dragoste trist pentru pleoapa ce cade
peste irisul înghețat de singurătate

Iarăși vocea este o insulă
trupul este iarăși o insulă
pe care crește un singur copac: fără nimic
din ce te-a însemnat vei fi umbra acestuia
pe care nu clipa l-a trădat
pe care nu frigul l-a îmbătrânit

nici setea, nici extazul, nici gerul lovindu-l: avea
ploi pe creștet și o scoarță tandră: amintirea lui acum
ca o vagă

părerere de rău după o neîntâmplată dragoste

Pleacă spre capătul nopții luna. Mărește
umbra bufonului; printre lacrimi și vulpi – sângele lui
ca un cerb bătrân, glasul
ca o nouă zăpadă

Există
o amiază veșnică acolo
și o cruzime-a luminii – îndură-i extazul
căci timp n-ai avut, repede
s-a trecut vara, vocea
îmbătrânește în cântec

(foarte târziu intrați în memoria lumii
tarziu plânge ea fără să se întoarcă
sub stele de nesomn și de iarnă).

în mâna ei e un drum
care nu poate fi desfăcut, în mâna
mea nu e nimic
decât această zapadă care se topește.

MINORĂ III

Un amurg gol mai întâi, apoi dintele
de albastru metal și marin, pe o pânză
în gustul unui artist despre care nu știm nimic:
dealurile

așa cum ne-au rămas de la el, ondulându-se
în ritmul impur al menoreelor lunii. Salcâmii apoi,
pulberea
cu urma sandalei crucificând amintirea. O umbră, iarăși,
o tușă –

la întâmplare, o pată
de lumina uscată (nesigur penelul) și-i un palid contur
gura ventuză
fierbinte corectând aerul. Visat pe spatele pânzei –
– spasmul

noaptea cu focuri și cai, un fundal de o clipă
amenințând trupul poemului.

DISSERTATIO LUCIS

pe o tobă de iarbă

dar se apropie dimineața când te vom întreba asupra
luminii

și-a umbrelor noastre – plumb topit pentru umblat
Din singurătăți te vom striga, Marie a singurătăților
„Întunecat e oceanul și călătoria la fel, întunecată“

se recurbează-n tăcere strigătul și-i o gură sleită ce caută
nedesfăcutele, umede buze: sunt moarte diminețile și toate
le închide-n auz

o singură, insuportabilă respirație. Cicatrici
pe-o piele de-o clipă vocile noastre și
cadă o dimineață, pasăre oarbă, peste poeții tineri

LACRIMA MUNDI (Poem bucureștean)

Pe Dâmbovița moare soarele
În amintirea lui sădesc un mesteacăn
Tristețea e acum un cântec de găște sălbatice
Fugind de zăpadă

Singurătatea e o salcie sfințită de ploi
În care am spânzurat vara – un clopot netrebnic
(... moartea dorinței, necroza
regalelor rime în care
ne răsunau trupurile și se stingea
necunoscută metafora – albul toiag
cu care pipăiam lumea). Primăvara din nou
aducea lumina-n acvarii, noaptea deja
nu mai are nume și vină

ca un drum spre niciunde sângele tău
craniul tău ca un gol între stele
Noapțile nu ne ajung: visăm
că dormim mult și visăm
că dormim și așa mai departe
călătorim. . .

. . . e gura bufonului care înseamnă
zăpezi fumegânde și *lacrima*
mundi, ah, *lacrima mundi*
fără milă ne alungă și ne rășfrânge.

SPAȚIILE NOPTII

ay și de mult câte
neadevăruri ne ard cefele de lupi tineri: m-aș tot duce
să curăț fântânile de pe autostrăzi, să apăr
de invazia secetei pomii. Și-ntr-o noapte
se mai sărută ei și se-adâncește
fardul tristeții pe ochii oglinzii – oare aprilie, când aprinde
acest zid de veneții tandrele-i linii căci
ay
demult ai zăpezilor suntem
și-atâtea neadevăruri se spun despre nopți. Și tulbură
obrazul lor lăcuit când mă tot duc, ca o simplă
respirație să mă adaug aerului, ca o pasăre-a drumului
noptilor...

★ ★ ★

... **nostoi** care în elină înseamnă *întoarceri*

(Dintr-un poem pierdut)

acum te întorci: înainte să te naști ca
bărbat, înainte

ai stăpânit o primăvară cu sunete de
furtună, cu cupe secate: un anotimp, altul
pentru drumuri, un mare poem pierdut, un poem
spălat de nisipuri s-a aplecat iar
vocile lui străbătute urcară până
la tine, într-o primăvară promisă. E-atât de aproape încât
ți-ar schimba anii primăvara aceasta, și izbânzile
și oboselile

de te-ai întoarce. Poate
ca o tainică pasăre, cu glasul
îmbolnăvit de strigăt stai

la poartă și bați: nici vârsta
nu ți-o mai știu când te apleci, în fața
fântânii; ai călătorit mult, ai lăsat-o
singura în care să-ți vorbească despletită, fecioara:
n-o trezi

e mută, plutește
printre plantele serii, las-o, bate.

Se strigă
un mare poem de pe ziduri, un
poem pierdut, rudă
cu noaptea – bate, ei
dorm, n-au rămas
decât vorbele. Flacăra curge, e drumul, stâncă
se roade, privirea
se termină. Bate, e drumul întoarcerii, e poarta. . .

CENOTAF

insulă, ca un vis al drumului unde
glasuri nu se aud: o penelopă tăcută
se culcă cu noi sub fiecare astru al mării: dimineața
țese, vai, mai departe
printre oglinzi, drumul sufletului

atâta memorie fără suflet, spunea
atâta suferință fără cântec, atâta suflet
am băut vin aspru, privind urma spartă-a corăbiei
am tăcut mult, navigând printre insule
unde nu ne era îngăduit sunetul

am cântat totuși, am împins corabia
cu vocile noastre, am iubit drumul
săraci, fără arme ne închinăm țărmlui
așteptăm ca nimeni să nu ne recunoască

bătrân ostrov pe care nici o întoarcere

nu-l luminează, pământ
plăsmuit de febra, de chinul
luptătorilor și de plânsul femeilor sub măslini

aici se întorc numai umbrele noastre
umbra unei păsări cade la picioarele umbrelor
vocea devine o insulă
(vocile lumii lovind insula-aceasta
toate
vocile lumii...)

ELEGIA IERBII

Pentru că am mâncat toate merele de aur
pentru că nu ne-a rămas decât soarele
pentru că am rămas singur cu astrul
pentru că pentru asta nu se primesc lauri
pentru că ți-am vorbit mereu și firesc
pentru că, fără rușine, despre bolile mele
pentru că nici pom nu pot ca să cresc
pentru că să mori numai în frunzele mele
pentru că am băut multă vreme cu iarba
pentru că n-am știut că ești tu și că tu nu vei ști
pentru că mă voi hrăni cu roada pasului meu, nalba
pentru că eu știu că nu voi muri

Pentru că ar trebui să vorbesc foarte simplu
dragostea mea, dragostea mea, dragostea mea
pentru că ești iarba pe care-o cale ferată-nsoțește
pentru că nu știu cine pe cine-nsoțește. . .

IMN EXSANGUU

Pentru Șerban

Zadarnic mai plâng ca un flaut în amintirea iubitei
Ea nu mă mai urmărește cu vechi întrebări
Pe albiile secate ale acestui oraș
Cu ochii închiși, înaintez.

Stea răsfrântă în lacrima doar
a iedului pregătit pentru sacrificiu
Și nu Zeu mă prefac că mă recunosc
– palid amant îmbrățișând un mesteacăn
(Imn exsanguu cautând ca o ploaie ferestrele
orașului ce-i o inimă risipită
în vântul mirosind a petrol)

Bolnavă de soare ca un cadran
umbra scade, se răsuțește, se termină

Rănită deja cade noaptea, marea –
oțel în apus fără nume pereche

Atât numai: oasele și sternul de argint al ghitarei
străjuind fantoma de nisip a odihnei.

ARIE

Iar când înverșunarea mi-a murit
nu mai existai decât ca o amintire a creșterii
visul

mă învăța sintaxa lui desfrânată
iar tu te temeai de el ca de un gol între stele

(Îndepărtata tobă de iarbă, gândește îndrăgostitul
tot mai departe ți-e sunetul iar
lacrima ce mă răsfrânge tot a ta e
ca și depărtarea pe care o locuiesc.
Ca un sunet despărțit de propria-i liniște
dragostea ta e deja un ecou
în lumina vrăjmașă a astrelor ce ne mistuie.
Palid

acest anotimp și cicatrizat
se naște anotimpul cel nou).

Și e o voce care se sparge între aceste coloane
de fum, un menhir al memoriei – cocorul
recompunându-se pașnic pentru pupila
de paznic al păsărilor și neadevărat. . .

MEMORIE MINERALĂ

și e un peisaj neiu bit și mai e
chipul unei duminici fără loc în altă memorie, un pod
peste-o lumină vrăjmașă această duminică
fără case, se întâmplă,
îmi spunea paznicul mării, să uităm săptămânile și umbra
să ne-o lăsăm
doar peste lucruri: se prind însă
de poala mantiei, ele, țipă,
când vrem să plecăm, nimic de făcut și
peisajul încă se mai repetă. Relegați
la confinele lumii posibile, printre brume
la lacul Asfaltit despuindu-ne umbre
de păsări oprite în sare, umbrele morților
care strigă pe țărni: ca niște flăcări de clor
– îmbolnăvesc fără să ardă, fantomele sării, doar cântecul
le in doaie, doar cântecul
care e pentru vii

timpul ia aici forma clepsidrelor
memoria e sare
la lacul Asfaltit.

CUVINTE PENTRU O MARE VISATĂ

Curgere a apei dar nu apa,
ci doar măsura clipei, neiertătoare
răsucindu-se într-o pată solară
în veșnicia și răcoarea poienii

Cuvinte pentru o mare visată – tăcerea
în care fluxul impur al memoriei ivește
ciuntite statui – descântec ritmat
de fulgerele amiezii și toată încordarea
pe care sufletul n-o mai poate duce.

Simbol umed al dragostei – trandafir istovit
obscur pâlpâind în bezna melancoliei corupătoare.

MELANCHOLIA BOREALIS

DREPTUL LA IARNĂ

Și nu puteam ca altfel să vorbim, mestecene
pământul acela sub frig noi nu-l putem urî
și erau cântecele făr'de țară – ale dragostei
suflet ce ni se explica de pe stranii acoperișuri

atât de tineri și vai, atât de înțelepți
Aproape stând de prețul fiecărui zâmbet
pe care zăpada nopții se odihnește. Dimineți
veneau ca să ne spele de bruma dintre copacii negri.

Acum stăm cu toții la o singura masă
cu fruntea plecată, cu gura
răbdători să mai paștem vântul și sarea
în amintirea zăpezilor de acasă.

DRUMUL ZĂPEZILOR

e orașul afară, pe treptele
calde într-o rară duminică unde
gura
moale ne-o lăsăm pe cavouri, călătorim
la capătul somnului, cu
tânguirea leprosului lângă artezienele
primăverii. Auzi, orașul din stea
pâlpâie
alb, urcă vântul
când sâni iubitelor dor, în cimitirul turistic
și e doar asfințitul – o apă a rănilor. Când iubim
aflăm o stea, locuim un munte,-o planetă dar
cade
zăpadă pe ochii sfinților, pe tobele
dintre ierburi – pasul
ni l-au învelit (s-a uscat, s-a tăiat) ca o sângerare-a
pupilelor ne

alungă și lung ca o trestie e
drumul
zăpezilor. . .

ROMANȚĂ DE CRETĂ

– Iar zăpada ce e, întârziatule,
albule?

– Câmpul gol dintre noi
pe care o mână străină scrie cuvintele mele: eu
însumi

un cuvânt scris pe zăpadă, un cuvânt spus
pe zăpada din fața ta
ca o oglindă. . .

– Miraj al zăpezii, doar
lumina ne ninge. . .

– Puține oglinzi
iar cele ce sunt mint: toate
diminețile mele pierdute-n oglinzi

– . . . și primăvară e când ne ținem în brațe
– Închide ochii, oglindă, închide ochii când de mine
urlă lupoaica, cu lacrimi de frig
îmbolnăvește copilul plecat, copilul pierdut. . .

să pleci, iernile
sunt în noi?

– Iernile iarăși

Drumul sufletului în zăpezi, iarăși. Nașterea iarăși,
unirea

bărbatului-lacrime cu femeia-lacrime
pe fețele noastre. . .

– Numai atât?

– Zăpada e zăpadă

și e o oglindă căreia îi spui tu
într-o rece romanță de cretă

numai atât

numai atât

atât. . .

– Unde

LAUS BOREALIS

lui George Sidorovici

și marea era albă iar sufletul tău
sub stele de ger ca un mesteacăn se apleca
spre o mai pură regiune-a memoriei: pașii mureau
ca idoli ai clipei și erai iarna
la țărnul cu portocali. Și eram
o parte-a ninsorii: apa
îngheța în urmele cailor, viscole
ca părul iubitelor loveau și dureau
ghețurile mohorâtului fluviu, ale lumii zăpezi.

O flacăra albă

prăbușită în mlaștini ca un înger al iernii
slab pâlpaia, luminând somnul. În oglindă din nou
încheiam hărțile visului și cercul polar
se închidea peste inimă, o roșie planetă
în zăpada de miei, pe care

mâna ce scia iarnă fiind
se-mpotrivea, iernii. . .

CURS DE SEMANTICĂ SENTIMENTALĂ

I

Fiindcă doar bănuî marginea-ascunsă
a unei muzici ce nu istoveşte tot zgomotul lumii
nu se rosteşte chemarea la ceasul ştiut
când se presimte o implozie de linişte.

Amintirea devine atunci o jefuită grădină
Înaintarea spre sunet – voinţă de risipire
Cântecul îndelung cumpănit, amânat, adunat
– un pod de nesomn peste-o stearpă-ogîndire

ostilele umbre când

devin curgere muzicală, sămânţa lacrimă,
lacrima

limpezire şi vindecare?

(Între două acorduri ce abia se ating, între
două morți fără glorie, răgaz
făr'de veste sorbit
al legii respingerii universale...)

II

precum mâna ce pe hârtie mișcă
tremurătoare, secrete aceste cuvinte
tot așa drumul: zdrențe de vis, tot
ce n-au izbutit anotimpurile. Fulger tăios
devine amintirea verii
nemilos despicând somnul.

îmbrăcat în zaua aspră-a sudorii
statornic bânduind împărăția de somn. În veghe
se petrece neștiut împlinirea și, altfel cum
să te apăr de presimțirea zăpezilor decât să devin
eu însămi zăpadă și de ce atunci
să fiu alungat din era înaltă-a amiezii
ca o neîngăduită rană a muzicii?

(Flacăra de magneziu a amintirii)

III

pentru Oana

grea e despărțirea de frunze deși
fără înțeles și taină anume. În cernite oglinzi
călătorește lumina, călătorește, spre orașe de liniște
– străvezii cetăți ale somnului – spre albul pridvor
– împărătească poarta spre Marea . . .

. . . Orbitor inundând sângele, bărbătească
sămânță a drumului surpând
cocleala și zgura înfrângerilor. Cu buzele arse
începem un cântec despre pierdutul ostrov.

Unde

va fi fiind împărăția aceea din care
ne-am înstrăinat fără veste, insula unde-i
pe care o adulmecăm cu nările-aprinse
– mireasma unei iasomii rătăcitoare? Poruncind
somnului, muzicii

vom fi fost aici

aici

vom fi poposit

în estuare de liniște

neterminate lucrări ale mării mărturisind

trecerea și petrecerea, căutând

in lapidibus et herboribus înțelesul pierdut

și măreția trecută a verii.

Cu un deget sfios

adâncind nedesăvârșirea luminoasă a zilei

într-un singur punct: al mării, al muzicii.

Dinspre aceste frunze și dinspre această livadă ce

nu-și vestește

-nflorirea

negri streini

în negru vestmânt

înspre porțile lui Ler-împărat

risipindu-ne...

IV

și uite așa, împrejmuit de muzici
apărat de ele, împotriva lumii îmbătrânești: tot ce-ai citit
nu lasă loc întâmplării
și te predai veacului. Abia
îți umezești buzele și începe războiul
– totul se disciplinează, se cerne, *mundus senescit*

Abia începi să scrii și începe tăcerea
și ești dator să veghezi la nemurirea unui copac
și ești dator să lucrezi la nemurirea rasei tale.

Începe ziua

și-n care sunete să îngropi, în care cristale
rânjetul, ura și crima
tristețea, resemnarea
de-a nu fi decât tu însuși?

V (*Bouteille à la mer*)

*Que sont mes amis devenus
Que j'avais de si près tenus
Et tant aimés?*

RUTEBEUF

ca uleiul se lățește tăcerea
în urma naufragiului pe viețile noastre
fără însemne fără catarg de drapel mai întârzie încă
strigătul tău de orgasm generație.

Rătăcire oțiu uitare
Îndurare pentru suvenirele neconsumate
ca o nemeritată glorie cuvântul golul adânc
sorbind frazele noastre neîntâmpate

Din subsoluri murdare ne sorbeam epoca, estetica de la
înălțimea
rigolei

din mansarde livrești lângă grădina botanică
balcoane memorabile de pe strada maria rosetti

Năruite zidiri muri care nu mai există

cuvinte cuvinte cuvinte
fără greutate luate de vânt ca semințele plopilor
inform alcătuindu-se în discul uzat ce-i memoria lumii

În vis fâlfâie fraze, foșnesc, freamătă, se desfac
ca trupuri nicicând reamintite până la capăt
Violența nesomnului singură recompune o noapte o
respirație

Zațul nopții; răsturnat în zăpada dintâi
(mesteci cafeaua gânditor cu o linguriță de-argint
de argint înnegrit, suvenir de familie).

VI (*Grisaille*)

În provincie plouă

BULETIN METEO

plouă peste cetatea asta contemporani, consumatori
Ea are forma inimii unui artist de provincie
Nici un astru nu-i hrănește necunoscuta melancolie
Plouă. Fără nici un efect asupra genezei poemului. . .

Târgoveți înțelepți, secături fără umbrelă
pete-ale ploii pe zidul lepros de Istorie
Pur și simplu peste oarbe ferestre, înduioșătoare marchize
plouă. Fără milă pentru sufletul meu de poet.

Sonuri sublime de flaut ne însoțesc drumul între două
canale

Și încă mai strigi, cu vocea copilului ce eram, sugrumată
de ceață

– tremurătoare lumină ce alergai pe o mare a visului
„întristătoare, tinere, și această imaginară desfrânare“.
Real e doar faptul că mă privesc într-o părere de-oglindă
căutând îngăduitoarea sintaxă pentru stări sufletești
oarecare.

VII

Patimile după Kavafis

a venit ca să moară aici
cu parfumul ei desuet, cu gura arsă
de tandre minciuni – ea însăși
neadevărată. A ales
fumul de-aici și fragmentele de conversație
– banalități, se-nțelege. Din toată
imaginația lumii
a ales
ceașca mea de cafea terminată
această dragoste veche
ce nu mă răsfîrînge
(Eu, care-am ales să mor in lumină).

Anno Domini (șters, indescifrabil), sub arme

VIII

când mersul leneș al zilei devine-ntâmplare
zice-se că ți-ai consolidat biografia (sau ceva asemănător)
Ce e sterp în noapțile fără somn, stea se face
– astru al unei streine agonii

te împresoară răătăcirile și insomniile. Admiri
colecția ta de nepurtate podoabe. Amarnic
se alcătuiesc zorii acuma.

E timp încă să te oprești, să privești înainte
nu în oglinzi, ci drept înainte
ca într-un poem neîntrerupt, ca într-o vară prea lungă.
Încă...

IX

linia de fierăstrău a munților, mai întâi
decupând somnul țăranilor – dorm ei și visează
ploaia – că-i seceta mare acu' – și pădurea de dincolo
în care în fiecare an se aud bocitoarele

Străbunica mea avea nouăzeci și doi de ani, precizez
A murit în noaptea Anului Nou – început de ianuarie
primăvăratice
Timpul era ticălos, vremea netrebnică, zăpada un noroi
sticlos

pe care vacile negre cu greu trăgeau copârșeul

Oglinzile erau acoperite iar ceața cădea
peste noi prinși între munți și-ntre datini
pentru a învăța încăodată și încă-ntr-un fel cum se moare

Străbunica mea era de învățătură puțină
În vremea ei au trăit regi, împărați și nu știu câți prezidenți
de consiliu

I-a petrecut cu o privire blândă și dreaptă de filosof
din vechime

Și-așa m-a învățat să văd munții, munții *noștri*
În vreme ce mâncam din mâsurile ei smeură.

Străbunica mea se cheamă MARIA POPESCU
Este îngropată în comuna STRAJA, județul SUCEAVA
Și, Doamne, câte nume îngădui și cât poate vindeca
aceasta mână

ce scrie, și nu poate ierta
ca o arșiță târzie, ca o arsură de sânge
pe veșnicile noastre pășuni de vânătoare
MARIA, MARIA, MARIA...

X

să recompui pentru mai târziu această amiază
pentru mult mai târziu – amintirea
unei strălucite grădini, cu o voce-n surdină
egală

cu lamentația ploii. Să-ți alegi
cu grijă cuvintele, cernelurile – e vorba
de ceva esențial, nu
propria ta viață, căutarea fericirii și altele-asemeni.
Să nu uiți
amărăciunea livezii așteptându-și rodirea. Astfel doar
se-alcătuiesc noapțile-acum și întâmplările.

Altfel

se-aleg decât le vrea veghea și insomnia.

Nimic altceva.

Viorel Dârja

PROFIL

équivalences
2003

VIOREL DÂRJA

- 1950 n. la 23 iulie, în Rădăuți, județul Suceava, într-o familie aparținând clasei mijlocii (mama medic, tata funcționar de bancă)
- 1964–1968 studii medii: liceul *Eudoxiu Hurmuzachi*, din orașul natal
- 1969 debut literar în revista *Luceafărul*
- 1969–1974 studii superioare: facultatea de limbi romanice, clasice și orientale, a Universității din București, secția franceză-română
- 1974 diplomă de licență (*Existența estetică la Mateiu Caragiale și J. K. Huysmans*, cu prof. Cornel Mihai Ionescu)
- 1974–2001 profesor de limba franceză în învățământul mediu și superior (Rădăuți și Suceava; între 1985 și 1997: lector la catedra de limbă franceză la Institutul de Învățământ Superior, Suceava)
- *** publicații în periodice literare, la *Familia* (Oradea), *Universitas* (București), *Dialog* (Iași), *Pagini bucovinene* și *Bucovina literară* (Suceava)
- *** publicistică în *Septentrion* (Rădăuți) și *Nord Press*, *Pro Natura*, *Actualitatea Suceveană*, *Ora Sucevei*, *Nord* (toate din Suceava)
- *** traduceri din F. Scott Fitzgerald, Isaac Asimov, Gilbert Cesbron, Pierre Daninos, Suzanne Prou, Leonard Cohen

Cuprins

NUMELE IERBII	5
CĂTRE UN ZEU	6
PSALM	8
DIN NOU, CORĂBIERII... (Romanță nordică)	10
IN MEMORIAM FRANÇOIS VILLON	11
SETE	13
OGLINDA PENELOPEI	15
PEISAJ	16
ELEGIA MEMORIEI	18
CÂNTEC PRIETENULUI GUY	20
RÂNDURI PENTRU O CĂLĂTORIE	22
PLÂNSUL SPALĂ MARGINEA STELEI...	24
SCHIMBARE DE VÂRSTĂ	25
DRUM DE NISIP	27
EPITAF	28
LIVRESCĂ	29
NOAPTEA MĂSLINILOR	31
POEM PENTRU MARIA	33

MINORĂ I	35
<i>DOLCEZZA DEL CANTO</i>	36
MINORĂ II	37
AGONIE DE PRIMĂVARĂ	38
MINORĂ III	40
<i>DISSERTATIO LUCIS</i>	41
<i>LACRIMA MUNDI</i> (Poem bucureștean)	42
SPAȚIILE NOPTII	44
★ ★ ★ (<i>acum te întorci...</i>)	45
CENOTAF	47
ELEGIA IERBII	49
IMN EXSANGUU	50
ARIE	52
MEMORIE MINERALĂ	54
CUVINTE PENTRU O MARE VISATĂ	56
MELANCHOLIA BOREALIS	57
DREPTUL LA IARNĂ	58
DRUMUL ZĂPEZILOR	59
ROMANȚĂ DE CRETĂ	61
<i>LAUS BOREALIS</i>	63
CURS DE SEMANTICĂ SENTIMENTALĂ	65
I	66
II	68
III	69
IV	71
V (<i>Bouteille à la mer</i>)	72
VI (<i>Grisaille</i>)	74
VII (<i>Patimile după Kavafis</i>)	76
VIII	77

IX	78
X	80
<i>Viorel Dârja – Profil</i>	83

